

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21Co/198/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8812207206
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandrává
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8812207206.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu: BL Telecom debt, s.r.o., Šoltésovej 14, 811 08 Bratislava, IČO: 45 535 108, zast. Advokátskou kanceláriou SOUKENÍK - ŠTRPKA, s.r.o., so sídlom Šoltésovej 14, Bratislava, IČO: 36 862 711, proti žalovanému: Y. R., nar. XX.X.XXXX, bytom Q. XXX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného: Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ, IČO: 42 264 154, so sídlom Petrovská 10, 909 01 Skalica, zast. JUDr. Jozefom Kempom, advokátom, AK Nám. Josipa Andriča 1, 900 25 Chorvátsky Grob, o zaplatenie sumy 248,95 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 5C 232/2012-28 z 14.4.2014 jednohlasne taktó

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e sa rozsudok vo výroku o trovách konania vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi.

II. Žalobca je p o v i n n ý nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy odvolacieho konania vo výške 18,83 Eur na účet právneho zástupcu JUDr. Jozefa Kempa v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „prvostupňový súd“) žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že nepriznal žalovanému náhradu trov konania a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi Občianskemu združeniu slovenských spotrebiteľov AZ, IČO 42 264 154 trovy konania v sume 58,78 Eur pozostávajúce z trov právneho zastúpenia, na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka JUDr. Jozefa Kempa, advokáta, č. ú.XXXXXXXXXXX/XXXX, VS XXXXXX a to do 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca proti výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že vedľajšiemu účastníkovi konania na strane žalovaného trovy konania nepriznáva. Namietal neúčelnosť trov právneho zastúpenia s tým, že vedľajší účastník do konania nepriniesol žiaden prínos.

Vedľajší účastník sa k podanému odvolaniu vyjadril považujúc ho za nedôvodné. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom výroku ako správny potvrdil.

Odvolací súd preskúmal rozsudokv rozsahu suspenzívneho (odkladného) účinku odvolania vo výroku o trovách konania (§ 206 ods. 3 O.s.p.) spolu s konaním ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 214 O.s.p. a zistil, že odvolanie nie je dôvodné.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. úpčastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 93 ods. 2 O.s.p. ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Podľa § 93 ods. 4 O.s.p. v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Účastník konania, ktorý v spore uspel (§ 142 ods. 1 O.s.p.) alebo zastavenie konania nezavinil (§ 146 ods. 2 O.s.p.), má nárok na náhradu trov tohto konania. Tento postup môže súd prelomiť a nepriznať náhradu trov konania, ak sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa (§ 150 ods. 1 O.s.p.), na ktorú skutočnosť v podstate žalobca aj poukazuje. Odvolací súd preto podrobil žalobcom označené skutočnosti vyhodnoteniu, či predstavujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

Navrhovateľ argumentuje predmetom činnosti vedľajšieho účastníka inter alia jeho vedľajšími intervenciami na ochranu spotrebiteľov v súdnych konaniach. Tým má byť podľa žalobcu vedľajší účastník spôsobilý sám vystupovať v konaní a zastúpenie advokátom len navyšuje trovy.

Táto argumentácia je nepresvedčivá a naráža aj na základné princípy občianskeho súdneho konania. Predovšetkým navrhovateľ neuviedol jediný rozumný dôvod, prečo práve tento typ právnickej osoby má byť vylúčený z práva na právne zastúpenie advokátom a niet na to opory v žiadnom ustanovení všeobecne záväzného právneho predpisu. Túto argumentáciu nepodporuje ani judikatúra Súdneho dvora Európskej únie, ktorá naopak nevidí žiadny dôvod na poskytnutie právnej ochrany aj právnickej osobe „Zásada účinnej súdnej ochrany, ako je stanovená v článku 47 Charty základných práv Európskej únie, sa má vykladať v tom zmysle, že nie je vylúčené, aby sa jej dovoľovali právnické osoby, a pomoc poskytnutá na základe tejto zásady môže zahŕňať najmä oslobodenie od platenia trov konania alebo zastupovanie advokátom“ (porov. rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-279/09).

Argument o navyšovaní trov zjavne neobstoí. Každý účastník musí počítať s tým, že v súdnom konaní môže neuspieť a najtypickejším negatívnym následkom v takomto prípade je aj náhrada trov konania protistrane, ale aj na jej podporu vedľajšiemu účastníkovi.

Aktivity vedľajšieho účastníka evidentne súvisia s ochranou spotrebiteľa a aj v predmetnej veci je zjavné, že žalovaný spotrebiteľ by musel čeliť žalobe profesionála navyiac zastúpeného advokátom, ktorého trovy navrhované v žalobe sú 70,10 Eur.

Ochrana spotrebiteľa súvisí s kvalitou života (porov. rozsudok súdneho dvora Mostaza Claro C-168/05) a jej podoby môžu byť rozmanité. Nemusí ísť výlučne o agendu neprijateľných podmienok (smernica Rady 93/13 EHS), či nekalých obchodných praktík (smernica EP 2005/29), ale o celú škálu rozmanitých vzťahov dopadajúcich na bežných ľuďoch. To platí aj pre zbytočné odkladanie uplatňovania práva s výrazným časovým odstupom, ktoré je spájané aj s rizikom jeho premlčania. Nie je nič výnimočné, že s odstupom času má spotrebiteľ zhoršené podmienky obrany, sťažuje sa dôkazná situácia, a preto aj obrana námietkou premlčania je dôležitá a má svoj význam.

Takýmto prostriedkom ochrany môže byť aj inštitút náhrady trov konania a jeho sankčná funkcia (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 14. 9. 2011 sp. zn. 7 M Cdo 4/2010, cit. „Vo všeobecnosti platí, že náhradu nákladov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada nákladov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím súdu tomu, kto ich vznik zaviniil“, tiež uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.6.2011 sp. zn. II. ÚS 281/2011)

Ak navrhovateľ používa naďalej zmluvnú podmienku, ktorá už bola právoplatne určená za neprijateľnú, nielenže porušuje zákonný zákaz používania takejto klauzuly (§53a OZ) ale takéto konanie je na úkor

kvality a očisty verejného života (záujem na spotrebiteľských vzťahoch bez nečestných klauzúl (rozsudok C-618/10 Banco Espanol, bod 42). Je preto logický dôvod konštatovať, že navrhovateľ zavinil vznik trov konania, ktoré by inak neboli vznikli, ak by nepoužíval už raz právoplatne súdom zakázanú zmluvnú podmienku (rozsudky Krajského súdu v Prešove sp. zn. 16Co 32/2012, 16Co 31/2012).

Je preto namieste, aby sa priznala vedľajšiemu účastníkovi náhrada trov konania aj ako sankcia pre navrhovateľa z dôvodu, že naďalej používa neprijateľnú zmluvnú podmienku.

Dôležitá je pri trovách konania aj ich satisfakčná funkcia (porov. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.12.2004, sp. zn. II. ÚS 31/04) Vedľajší účastník vstúpil do konania a podľa jeho podania sa sústredil na zbavenie spotrebiteľa účinkov neprijateľnej a zakázanej neprijateľnej zmluvnej podmienky. Priznanie náhrady trov konania je preto náležité.

Zákonodarca v § 137 O.s.p. explicitne u právnických osôb zaoberajúcich sa kolektívnou ochranou práv zvýraznil v rámci indikatívneho výpočtu trov konania aj výdavky takejto osoby. Z dôvodovej správy „Navrhovaná právna úprava bude dopadať aj na ďalšie právnické osoby, ktoré sú v súlade s právnymi aktmi Európskej únie aktívne legitimované na kolektívnu ochranu zákonom chránených záujmov, napr. vo sfére ochrany pred diskrimináciou, alebo vo sfére kolektívnej ochrany práv spotrebiteľa. V týchto prípadoch budú osobitnými predpismi napr. zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon), zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a zákon č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní. Navrhovaná právna úprava bude predstavovať aj výrazný príspevok ku kolektívnej ochrane práv osôb“.

Občiansky súdny poriadok v ust. § 24 a nasl. umožňuje každému účastníkovi dať sa zastúpiť v konaní zástupcom, ktorého si zvolí. Takýmto zástupcom môže byť i advokát. Občiansky súdny poriadok vo svojich ustanoveniach pritom nevylučuje, aby účastník odborne spôsobilý uplatňovať svoje záujmy v konaní pred súdom sa nemohol dať zastúpiť zástupcom a aby len z tohto dôvodu mu nemala byť priznaná náhrada trov vzniknutých v súvislosti s právnym zastupovaním. U právnických osôb zameraných na kolektívnu ochranu práv môže ísť o rôzne záujmové zameranie a dokonca špecializáciu (napr. bytové spotrebiteľské veci, finančný trh a iné). Služba advokáta je pochopiteľná a logická, pretože úspech v súdnom konaní je determinovaný nielen tým, kto a aké právo má (hmotnoprávny aspekt), ale aj schopnosťou toto právo uplatniť (procesnoprávny aspekt). Náklady s tým spojené sú v zásade účelné. Vyššie uvedené sa v plnej miere vzťahuje tiež na možnosť vedľajšieho účastníka dať sa zastupovať v konaní advokátom. Odvolacie námietky navrhovateľa sú neopodstatnené.

Odvolací súd poukazuje na to, že vedľajšia intervencia vo svetle § 93 ods. 2 O.s.p. je ďalším z nástrojov ochrany spotrebiteľa, ktorý síce explicitne odporúčaný v smernici Rady 93/13/EHS nie je, ale nič nebránilo členským štátom nad rámec smernice upraviť mechanizmy, ktoré zväžia ako efektívne. Takáto možnosť vyplýva z čl. 8 citovanej smernice.

Podľa čl. 8 smernice Rady 93/13/EHS „členské štáty môžu prijať alebo si ponechať najprísnejšie opatrenia kompatibilné so zmluvou v oblasti obsiahnutej touto smernicou s cieľom zabezpečenia maximálneho stupňa ochrany spotrebiteľa.“

Rovnako Európska komisia vo svojich pripomienkach v bode 21 v prejudiciálnom konaní vedenom pod C-470/12, POHOTOVOSTĚ/Vašuta uvádza cit. „Smernica 93/13/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby vnútroštátny súd pripustil vstup združenia na ochranu spotrebiteľov ako vedľajšieho účastníka v exekučnom súdnom konaní.“

Vedľajšiu intervenciu vníma Európska komisia ako jeden z prostriedkov na ochranu práv spotrebiteľov a niet dôvodu ho vylučovať z prostriedkov ochrany zameraných na dosiahnutie cieľov podľa smernice Rady 93/13 EHS vrátane čl. 7 ods. 1.

Ako ukazuje predmetná vec, k vedľajšej intervencii a k dosiahnutiu toho, aby súd pristúpil k ex offo súdnej kontrole aj v materiálnom zmysle výkonu spravodlivosti, postačilo poznať zo strany združenia spisovú značku a podať návrh z pozície vedľajšieho účastníka. Inštitút zastúpenia vedľajšiu intervenciu len ťažko nahradí, pretože plnomocenstvo je z hľadiska jeho získania značne problematické ak nie takmer nemožné (napr. prípady osôb na neznámom mieste). Vedľajšia intervencia vo svetle ustanovenia § 93 ods. 2 O.s.p. je efektívnym prostriedkom ochrany spotrebiteľa a môže predísť aj náhradám škody proti štátu pre porušenie unijného práva.

Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok v napadnutom výroku v zmysle ust. § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle ust. § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. V odvolacom konaní neúspešný navrhovateľ je povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov odvolacieho konania za jeden úkon právne služby - vyjadrenie k odvolaniu vo výške 10,79 Eur (§ 14 ods. 3 písm. b) vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z.) a 8,04 Eur ako režijný paušál, spolu vo výške 18,83 Eur na účet právneho zástupcu JUDr. Jozefa Kempa v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.